

Besluit college

Portefeuillehouder

E.A. Peters

Uiterste datum

Nee

Van

Programma

Vitaliteit

Datum B&W-vergadering	21 februari 2023		
Volgnummer	13	B&W-agenda	Openbaar

Onderwerp

Aanwijzen van 3 gemeentelijke monumenten

Kern van het voorstel

Voor het behoud van het cultureel erfgoed in onze gemeente ligt een voorstel voor om 3 panden aan te wijzen als gemeentelijk monument en in te schrijven in het gemeentelijk monumentenregister. Gemaal de Waakzaamheid, de kerk De Samenstroom en de nog jonge Heidense Kapel zijn representatieve gebouwen als onderdeel van het verhaal van Hollands Kroon.

Adviesbesluit

Het college van burgemeester en wethouders besluit:

de volgende gebouwen aan te wijzen als gemeentelijk monument:

- Stroeërweg 41, Hippolytushoef (Heidense Kapel)
- Westfriesedijk 18a, Lutjewinkel (Gemaal de Waakzaamheid)
- Terpstraat 40, Wieringerwerf (Kerkgebouw De Samenstroom)

Genomen besluit

Het college van burgemeester en wethouders besluit:

Conform besloten

Aanleiding

Met het vaststellen van de [Kadernota Erfgoed in Hollands Kroon](#) van maart 2019 is besloten dat er een uitbereiding en herijking van de gemeentelijke monumentenlijst gedaan moet worden. In opdracht van de gemeente is er een inventarisatie opgesteld onder de naam: 'Waardering karakteristieke panden'. De

inventarisatie heeft betrekking op panden die niet beschermd zijn, maar die wel voldoende cultuurhistorische waarde hebben om te worden aangewezen als gemeentelijk monument. De vele historische gebouwen, stolpboerderijen, kerken, dijken en dorpen geven Hollands Kroon een bijzonder maar ook een divers karakter. Vanuit het uitgangspunt dat niet alles bewaard kan worden is er in samenwerking met de historische verenigingen een shortlist gemaakt welke erfgoed we in eerste instantie willen beschermen. Deze shortlist is in de [beeldvormende vergadering van 22 september 2020](#) in de gemeenteraad gedeeld en besproken.

In 2021 en 2022 zijn er tot nu toe 32 panden aangewezen als gemeentelijk monument. Er is sprake van een gefaseerde aanwijzing van panden tot gemeentelijk monument omdat de processen tot aanwijzing niet gelijktijdig verlopen. Er is instemming nodig van de eigenaar, een redengevende omschrijving moet worden opgesteld en er moet advies worden gevraagd aan de gemeentelijke monumentencommissie. Waar mogelijk wordt geprobeerd een voorstel te maken waarin meerdere panden tegelijk worden aangewezen. In januari 2023 is via een [raadsmemo](#) een update gegeven over de aanwijzing van monumenten. De voorgestelde aanwijzing van deze 3 gebouwen is hier niet in meegenomen.

Beoogd bestuurlijk/maatschappelijk doel/effect

Met de aanwijzing van gemeentelijke monumenten beschermen we het erfgoed in onze gemeente. Karakteristieke en beeldbepalende panden dragen bij aan het verhaal van Hollands Kroon.

Motivering per voorgesteld besluit

Wat een object monumentaal waardig maakt wordt vastgesteld aan de hand van vijf criteria die zijn opgesteld door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Deze criteria zijn onderdeel van de redengevende omschrijving. In de redengevende omschrijving staat de waardering van het pand. Door de aanwijzing tot gemeentelijk monument wordt een pand beschermt tegen sloop. Bij onderhoud, restauratie, of een verbouwing wordt er een vergunning aangevraagd. Bij de aanvraag van een vergunning wordt de redengevende omschrijving gebruikt om te toetsen op de historische waarde worden gerespecteerd.

- De redengevende omschrijving van Stroeërweg 41 in Hippolytushoef (Heidense Kapel) is bijgevoegd in bijlage 1.
- De redengevende omschrijving van Westfriesedijk 18a, Lutjewinkel (Gemaal de Waakzaamheid) is bijgevoegd in bijlage 2.
- De redengevende omschrijving van Terpstraat 40, Wieringerwerf (Kerkgebouw De Samenstroom) is bijgevoegd in bijlage 3.

In de [Erfgoedverordening Hollands Kroon](#), artikel 3 lid 6, is geregeld dat de eigenaar van het pand instemming moet geven voor de aanwijzing tot gemeentelijk monument. De eigenaren zijn akkoord gegaan en wachten de beslissing van het college af.

Vooraf aan de aanwijzing van een gemeentelijk monument moet het college formeel advies ontvangen van de gemeentelijke monumentencommissie, zo staat in de Erfgoedverordening artikel 3 lid 6. De monumenten- en welstandscommissie zijn beide ondergebracht bij [MOOI Noord-Holland](#). In bijlage 4 is het advies toegevoegd. De commissie kan zich vinden in de conclusies en waarnemingen zoals opgenomen in de redengevende omschrijvingen en adviseert dan ook om de gebouwen de status van gemeentelijk monument toe te kennen. Daarnaast is de commissie verheugd over het feit dat ook jongere bouwkunst door de gemeente is aangemerkt als monumentwaardig.

De Heidense Kapel is gebouwd in 2016. Een heersende gedachte is dat een gebouw pas na 50 jaar kan worden aangemerkt als monument, de ouderdom van een gebouw is echter niet als enige een criteria om bouwkunst te waarderen voor de monumentale status. Het onafhankelijke onderzoek naar de monumentale waarden van de kapel toont aan dat er zeker sprake is van monumentale waarden. Daarom verdient ook de kapel de monumentale status. Daarnaast is de kapel herrezen door een initiatief vanuit de lokale gemeenschap en daarmee een fantastisch voorbeeld van erfgoedparticipatie. De aanwijzing tot monument is een kroon op hun inzet en daarmee is het behoud van het gebouw verzekerd voor de toekomst.

Door de aanwijzing tot een gemeentelijk monument kan de eigenaar bij onderhoud- of restauratiewerkzaamheden aanspraak maken op de [Subsidieverordening Erfgoed Hollands Kroon](#). Een eigenaar kan een aanvraag doen via [onze website](#).

Kanttekeningen en risico's (incl. argumenten)

N.v.t.

Alternatieven (incl. argumenten)

Er kan voor gekozen worden om de 3 panden niet de bescherming en status van gemeentelijk monument toe te kennen. De eigenaar kan dan voor restauratie- en onderhoudswerkzaamheden geen aanspraak maken op de subsidieregeling. Het pand wordt daarnaast niet beschermd en daardoor kunnen er bij verbouwing geen extra eisen worden gesteld. Hierdoor is er een kans dat de cultuurhistorische waarde verdwijnt.

Financiële gevolgen

Kosten/opbrengsten

Geen kosten en geen opbrengsten.

Dekking binnen begroting	Programma: Cluster:
Geen dekking binnen begroting	Dekkingsvoorstel:
Fiscale gevolgen	
<p>Toelichting: Geen directe financiële gevolgen omdat er structureel een bedrag is gereserveerd bij programma Vitaliteit, cluster Kunst & Cultuur, om eigenaren van gemeentelijke monumenten te faciliteren. Het is nu nog niet te voorspellen wanneer de eigenaren een aanvraag doen voor een subsidie voor restauratie- of onderhoudskosten.</p>	

Communicatie

De eigenaren van de 3 gebouwen worden op de hoogte gesteld van de aanwijzing tot gemeentelijk monument en krijgen een monumentenschildje voor op de gevel aangeboden. Het pand wordt ingeschreven in het gemeentelijke monumentenregister. Binnen 4 dagen na het hierover genomen besluit moet ook de monumentenbeperking inschreven worden in het Kadaster. Dit is in overeenstemming met de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (Wkpb).

Via [onze website](#) wordt inzichtelijk gemaakt welke panden in onze gemeente zijn aangewezen als gemeentelijk monument. Via de website zijn de redengevende omschrijvingen altijd raadpleegbaar voor iedereen.

Bijlagen

1. Redengevende omschrijving Stroeërweg 41, Hippolytushoef
2. Redengevende omschrijving Westfriesedijk 18a, Lutjewinkel
3. Redengevende omschrijving Terpstraat 40, Wieringerwerf
4. Advies van de monumentencommissie